

תוספת שבת

העלון
השבוע
לרפואת
פרידה בת
שרה לרפוא"ש
בתושח"י

זמני הדלק"נ שבת פרשת חיי שרה
ירושלים: 4:01 מוקדם: 3:51
בני ברק: 4:15 מוקדם: 4:05
מודיעין עילית: 4:09 מוקדם: 3:59
חיפה: 4:06 מוקדם: 3:56
טבריה: 4:03 מוקדם: 3:53

מדברי רבותינו זצוק"ל ושיבדלחט"א במעלת תפילת מנחה בערש"ק וקדושת השבת

איזה פסוק בפרשתנו מסביר למה בשבת מתפללים שבע ברכות בשמונה עשרה?

וברוך אל עליון, ויאמר ברוך ה', ויאמר יתרו ברוך ה' ואכלת
ושבעת וברכת את ה', ולגד אמר ברוך,

ובהם ק' תיבות, כנגד ק' ברכות שבכל יום, וז' פסוקים כנגד ז'
ברכות שבשבת ויו"ט, וה' מהם ה' אצל ברוך כנגד ה' חומשי
תורה שצריך לברך עליהם תחילה, תצרך עמהם וברוך אל עליון
יהיו ו' כנגד ו' סדרי משנה, עכ"ל.#

וכך כותב הבעל הטורים: ז' פסוקים בתורה כתוב לשון ברכה
להקב"ה, וכנגדם אנו מתפללים 7 ברכות, ואחד הפסוקים
שכתוב בהם ברכה בפרשתנו: "ויאמר ברוך ה' אלוקי אדוני
אברהם ואקוד ואשתחוה לה' ואברך",

וז"ל הבעל הטורים: ברוך אברהם לקל עליון, (יד יט) ז'
פסוקים בתורה שכתוב בהם ברכה להקב"ה ברוך ה' אלוקי שם,

האם יש עניין להתפלל מנח"ג גם בימי ששי הקצרים?

אינו נכנס למרחץ ראוי להקדים להתפלל מנחה כדי שיהיה
פנוי בעת קריאה לביהכ"ס שלא יצטרך לילך מביתו עד שיזרו
את בני ביתן שידליקו נרות בזמנם, כי הנשים מתעצלות בכך
ומתאחרים והרבה פעמים באים לידי חילול שבת ולכן ישגיהו
ע"ז לזרזם" עכ"ל

החיי אדם כותב: (כלל א' ס"י, ובזכרו תורת משה פרק ד')
שאפילו שבכל השנה מצוה לכתחילה להתפלל מנחה קטנה,
בערב שבת יש להתפלל מנחה גדולה, ולא מבעיא אם נכנס
למרחץ, די"א דאסור לכנוס לאחר חצות עד שיתפלל, (עייין
משנ"ב רל"ב ס"ק כ"ט, ושעה"צ ס"ק כ"ז) אלא אפילו אם

איך האבות קיימו את כל התורה כולה, הרי גוי ששבת חייב מיתה?

ניצלו מאיסור שלא ישבותו, אבל שמרו על שאר ל"ט מלאכות,
ולכן נקרא ששמרו שבת. (שו"ת בנין ציון א' קכ"ו)
ויש שתירצו שיצאו עם ציצית לרה"ר, ואז אם דינם כבני נח
שאסורים בשמירת שבת, הם גם פטורים מציצית, ועברו על
איסור הוצאה, ואם חייבים בשבת, אז גם חייבים בציצית והוי
מלבוש שמותר לצאת לרה"ר. (דברי השירה)

וכך אומרת הגמ' בסנהדרין נח: אמר ר"ל עכו"ם ששבת חייב
מיתה, שנאמר ויום ולילה לא ישבותו, ואזהרתן היא מיתתן, כך
שואל הפרשת דרכים (דרוש א), ותירץ הבניין ציון שהאיסור
לשבות לפני מתן תורה היה רק להימנע ממלאכות כבידות
שיש בהם טירחה ויגיעה, אבל להוציא מחט לרה"ר אין זה
מגרע השביתה, ולפי"ז האבות עשו מלאכה של טירחה ובוזה

סיפורים נפלאים מתוך הספר החדש של הגר"י קולדצקי שליט"א:

שידוך המופלא שיצא אל הפועל בזכות הקבלה לא לצאת מאוחר בערש"ש.

לימים, סיפר רבי צבי הירש קופשיץ, כי באותה שבת שבה
רבי שמואל הלל הגיע לשיבה, הוא היה אמור לצאת מהשיבה
ולעלות לירושלים, והסיבה שנשאר באותה שבת בישיבה נעוצה
במקרה שאירע לו כמה שנים קודם לכן: כאשר יצא פעם בערב
שבת מהשיבה בשעה מאוחרת, אירעה תקלה בלתי-צפויה
בדרך, ונאלץ לשבות בכפר ערבי במשך כל השבת. בעקבות
זאת קיבל על עצמו קבלה שלא לצאת לדרך ביום שישי לאחר
חצות היום, ויהי מה. והנה באותה שבת שבה הגיע רבי שמואל
הלל לשיבה, עיכוב מסויים מנע ממנו לצאת מהשיבה קודם
חצות. הצעיר ירא-השמים קיים את הבטחתו ונותר בישיבה,
ובזכות נאמנותו לקיום הקבלה, חותנו לעתיד פגש בו בישיבה,
התרשם מאד ממעלותיו וסגולותיו, וכך השידוך קם והיה.

כאשר נפטר לבית עולמו, הגאון רבי חנוך הכהן ארנטרובי זצ"ל,
ראב"ד לונדון, מחשובי הרבנים ועמודי-ההוראה באירופה,
כשהוא זקן ושבע-ימים. בין הסיפורים המיוחדים שסיפרו
אחר מיטתו אודות מידת צדקותו הוא הסיפור הבא: פעם אחת
הוא הוצרך לנסוע בערב שבת למקום מרוחק. כשחזר לביתו
החל לרדת שלג כבד, והוצרך לחנות את רכבו הרחק מהבית
כדי שלא לחלל את השבת. כך הלך במשך חמש שעות בשלג,
והגיע הביתה רק לקראת חצות ליל השבת כשזקנו מלא בקרח,

אחד מדמויות-ההוד החשובות בירושלים בדור העבר, היה
הגאון הצדיק רבי צבי הירש קופשיץ זצ"ל, אביהם של האחים
הגאונים לבית קופשיץ מחשובי מרביצי התורה וההוראה בדור
האחרון, וחותנו של מרן הגאון רבי ניסים קרליץ זצ"ל. בהגיעו
לפרקו הוא נישא לבתו של הגאון הצדיק רבי שמואל הלל
שיינקר זצ"ל, מאישי המוסר והצדיקים הבולטים בירושלים,
חתנו של מרן הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל. סיפור
השידוך שלו נקשר לענין הקפדתו המוצקה שלא לצאת בערב
שבת בשעה מאוחרת:

באחת משבתות החורף של שנת תרפ"ז, הגיע רבי שמואל הלל
שיינקר לשבות שבתו בעיר חברון, במטרה לאתר בחור טוב
כחתן לבתו. משגח הישיבה, הגאון הצדיק רבי יהודה ליב
חסמן זצ"ל, בעל האור יהל', הצביע לו על רבי צבי, כעל אחד
הבחורים המופלגים בישיבה בכל קנה מידה, אשר כדאי לו
לשים עינו עליו. הוא עקב אחריו במהלך כל השבת, ושקידתו
ורצינותו כמו גם נועם מידותיו והליכותיו נשאו חן בעיניו.
לאחר השבת כשחותנו מרן הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל
הביע הסכמתו לשידוך, הוא נפגש עם הבחור והציע לו את בתו
לכלה עבורו. ואכן, כעבור ימים אחדים השידוך יצא אל הפועל
בשעה טובה.

אך פניו מאירות ושמחות על שזכה להתאמץ עבור שמירת השבת...

התארגנות והכנה בשעה מוקדמת

להלכה ולמעשה, מי שצריך לנסוע ביום שישי, שישתדל להכין את בגדי הילדים כבר ביום חמישי בלילה. הילדים ילכו להיידר רחוצים ומלובשים עם בגדי שבת, ומיד כשבאים בשתיים-עשרה לפני-הצהרים לצאת לתחנה. אין ברירה, בשעה מאוחרת יותר זה ספק חילול שבת! מי נושא באחריות שלא יהיה פקק? שלא תהיה תקלה לאוטובוס?...

כדאי להרגיל את בני הבית, בדרכי-נועם כמובן, להכין את כל הנצרך כבר בשעות הצהריים המוקדמות. כשילד מתרגל לכך בבית הוריו, גם בהמשך בביתו הוא ינהג כך. אבל אם יתרגל חלילה ל'רגע האחרון', מי יודע איך יראה ה'ערב שבת' בביתו...

לפני כמה שנים נסעתי במונית בערב יום הכיפורים. הנהג פתח רדיו לשמוע חדשות. שמעתי שם את ההודעה שמסרה חברת 'אגד' לציבור הנוסעים: "האוטובוס האחרון מירושלים לתל-אביב יצא בשעה 1 בצהריים". עשיתי חשבון; והרי החג נכנס בשעה 5, ומדוע אגד מפסיקה את פעילותה בשעה 1? ... התשובה היא, שאפילו ב'אגד' מבינים שכאשר רוצים לשמור את יום הכיפורים כהלכה, וזמן הדלקת נרות בשעה 5, הרי שכבר בשתיים יש להיות אחרי הכל. לא לוקחים סיכונים מיותרים כשמדובר בחילול היום הקדוש!... הבה ונלמד מ'אגד' גם בשבתות השנה הרגילות לא לצאת מהעיר למעלה משלוש שעות לפני זמן הדלקת נרות. הן חילול שבת קודש שעונשו בסקילה, חמור מיום הכיפורים שעונשו בכרת. ומי שאין באפשרותו לעמוד בכך, שפשוט לא יסע לשבת. זה הרי פחד פחדים! ספק חילול שבת!

כך היה החינוך בכל הדורות: ההכנות לשבת כבר החלו מיום ראשון! אם רוצים ברכה בבית, אם רוצים לגרש את השטן אזי מתכוננים לשבת בזמן. כמה שיותר להקדים, וכשהאדם רוצה באמת הוא יכול...

ההלכה הפסוקה ב'שולחן ערוך' (או"ח הלכות שבת סימן רנ סעיף א) היא, להשכים בבוקרו של יום השישי להכין את צרכי השבת. ובמשנה ברורה (שם, ס"ק ב) כתב: "מסתברא דבימים הקצרים כל מה שיכול להקדים ההכנה ביום ה' עדיף". ושם (בס"ק ד) כותב עוד: "וראיתי אנשי מעשה גדולי תורה שהיו מכבדין הבית בעצמן בימים הקצרים כדי שלא יתחלל שבת וזהו חיוב גמור על כל אדם".

וחשוב לציין, כי מלבד זאת שישנה כאן מצוה להקדים כדי שלא להיכנס לחילול שבת, נוסף לזה גם ענין השלום בית. בספרי נדרש הפסוק באיוב (ה, כד): "וידעת כי שלום אהלך" "זו השחזת הסכין". כתב על כך הגאון רבי חיים פלאג'י זצ"ל שיש שטן מיוחד שמגיע לבתי ישראל בימי שישי סמוך לשבת קודש כדי לקלקל את השלום. משום ששעות אלו הסמוכות לשבת הן השעות הקדושות ביותר של כל השבוע, ואפשר לזכות בהן להרבה ברכה וקדושה. לכך השטן בא ומשתדל לקלקלן. והחכם עיניו בראשו נערך מראש לכל תקלה ועיכוב

שלא יבואו, ונמנה בין הזרזים והזהירים המקדימים הכנותיהם מבעוד יום, כדי לקבל את השבת במתינות, בישוב-דעת ולא בחיפזון. שלא יבוא לידי חילול שבת, וכדי שלא לתת פתח ליצר-הרע לקלקל ולהרוס את שלום הבית.

אמי הצדקנית עליה השלום, היתה יושבת בכל מוצאי שבת ומעלה על הכתב את כל התוכניות והסידורים שלה לקראת השבת הבאה: לפתור כפתור לחצקל'ה, חולצה חדשה ליענקל'ה, גיהוץ ליוסל'ה... ובכלל, את הכנות לקראת השבת כבר היתה מתחילה מיום ראשון. יום ראשון כביסות, יום שני קניות וסידורים, שלישי קוגל, וכן הלאה והלאה. וביום שישי כמעט וכבר לא נותרה לה עבודה. לקראת שבת כבר היתה יושבת וממתינה לזמן שבו תוכל להדליק את הנרות!...

202

מכתב עוז וקריאה מרבינו מרן הגר"ד לנדו שליט"א

"כאשר זקוקים אנו לזכויות להינצל מאויבים הקמים עלינו מכל צד, יש לכל אחד ואחד הזכות והחובה לנצל את לילות שב"ק ולילות מוצש"ק הארוכים להגות בתורה"

כידוע לימוד התורה ברציפות מתוך שקיעות הוא תנאי לרכוש קניני תורה, וכעת כאשר אנו בתחילת חודשי החורף אשר לפנינו, יש לכל אחד ואחד הזכות והחובה לנצל את לילות שבת קודש ולילות מוצש"ק הארוכים להגות בתורה שעות רבות ללימוד אשר ליבו חפץ ובמקום שליבו שחפץ, כל אחד בביתו או בבתי המדרשות, וראוי שבכל קהילות הקודש יקיימו סדרי לימוד בזמנים אלו.

ובפרט בני הישיבות בכל מקומות לימודם ינצלו זמנים אלו להגות בתורה בהיכלי הישיבות, ורבים רכשו קניינים נכבדים בש"ס בניצול זמנים אלו ללימוד התורה.

וודאי שכעת אשר זקוקים אנו לזכויות בעד העם היושב בציון שינצל מאויבים הקמים עליו מכל צד, אין סגולה כלימוד תורה, וזכות לימוד התורה והוספה בלימודה תעמוד לנו להינצל מכל מיני רדיפות ופגעים מבפנים ומבחוץ, ואך טוב לישראל ושלות-השקט מכל צד ועבר.

אב"ד רבינו מרן הגר"ד לנדו שליט"א
אב"ד רבינו מרן הגר"ד לנדו שליט"א

ק"ק מודיעין עילית

בראשות אב"ד רוב העיר הגאון רבי מאיר קסלר שליט"א

בס"ד
מר חשון תשפ"ה

'חברת מזהירי השבת'

לדאבוננו חלה לאחרונה התרופפות חמורה בעמידה על כבוד ושמירת השבת, כאשר נהגים פרטיים, אוטובוסים ומוניות, נוסעים ברחובות העיר לאחר זמן הדלקת נרות, שקבע לחצי שעה לפני השקיעה, על ידי רבותינו מצוקי ארץ יע"א.

יש שמגדילים לסייע סמוך לשקיעה, וכתוצאה מכך יש מקרים שבאים ע"י כך לחילול שבת משם ר"ל, אוי לאוזניים שכך שומעות.

בעקבות זה התכנסו רבני העיר בראשות המרא דאתרא שליט"א לטכס עיצה לחיזוק השבת, ולשם כך אנו פונים.

לתושבי העיר, בואו ונעשה כל שביכולתנו לכבוד השבת!

בימים אלו, תוך התייעצויות עם רבותינו גדולי ישראל אשר עמדו על חומרת הענין, אנו פועלים בכמה אופנים על מנת למנוע תופעות חמורות אלו.

כחלק מפתרון הענין הוחלט לפנות לרבני הקהילות בבקשה שירכוזו מתוך קהילותיהם אנשים ראויים להקמת 'חברת מזהירי שבת' בכל קהילה.

מתנדבים אלו ייצאו בזמן הדלקת נרות לרחובת של עיר בסמוך לבתי הכנסת, ויפנו לציבור הנוסעים, וידברו אל ליבם להפסיק הנהגה זו המונעת בכבוד השבת והגורמת גם לחילול השם בפרהסייה.

וכבר הבטיחנו מרנא החפץ חיים ז"לע במשנה ברורה (נ"יו סק"י) "נכון מאד שימצאו אנשים המתנדבים בעם לילך ולרוץ בכל רחובות קריה על דבר סגירת החנויות והדלקת הנרות, וכתע נמצא כן בכמה עיירות גדולות חבורות קדושות המיסודות על השגחת שבת, ואשרי חלקם כי הם מזכים את ישראל לאביהם שבשמים, ויזכו עבור זה המתחזקים תמיד במצוה זו לבנים גדולי ישראל". ובחיבורו שם עולם (פ"ו) הוסיף: "וכמה גדולה זכות האנשים האלו, כי הם מזכים רבים במצוה קדושה זו, ועליהם אמר הכתוב ומצדיקי הרבים וכו', ובודאי זכות שבת תעמוד לימינם לעתיד לבוא להגן עליהם מכל רע ולזכות לחיות בנועם ז', וכמה צריכים לשמוח אותם האנשים שזוכים בענין קדוש כזה.

נשמר את השבת - נשמור את העיר

משרדי תלכת הרב: הרוב שד' תמ"ד. ת.ד. 4126 מודיעין עילית 71917 טלפון 08-9740558, 08-9766655 מקס 08-9740939

לתרומות לעלון גמ"ב נדרים פלוס" ו"קהילות" קופת "אוסף גליונות" קופת "עלון תוספת שבת" או בטלפון 037630543 שלוחה 2040.

לפרטים והנצחות או להצטרפות או לשליחת דרשות וכד' ניתן לפנות למייל a0732951324@gmail.com לשמיעת שיחות חיזוק בנושא שבת בטל: 073-2951324